

Limburg

PERSBERICHT

Hasselt, 7 mei 2025

10^e Limburgs investeringsrapport:

Limburgse bedrijven houden investeringsritme aan in 2025

Administratieve overlast, internationale spanningen en vakbondsacties wegen steeds meer door als stoorzender

- Meer dan 8 op 10 bedrijven plannen investeringen komende 12 maanden
- Overtal aan bedrijven die komende 12 maanden méér willen investeren stijgt van 0 naar 7 op 100
 - Productiviteit en groeiambitie sterkste drijfveren
 - Investerings creëren extra jobs in 1 op 5 bedrijven
 - 8 op 10 bedrijven zien voordelen in artificiële intelligentie, meer dan 4 op 10 zetten er al op in
- Loonkosten, onzekere economische toestand en personeelsgebrek grootste rem
 - Gevaar op delokalisatie bij 1 op 5 productie- en groothandelsbedrijven

Het Limburgse bedrijfsleven toont zich al bij al opvallend investeringsgezind voor 2025: 84% van de ondernemingen plant investeringen binnen de komende twaalf maanden. Dat blijkt uit het **tiende investeringsrapport van ondernemersorganisaties UNIZO Limburg en VKW Limburg**.

Binnen de groep investerende bedrijven zullen bijna 3 op 10 méér investeren dan vorig jaar. Bij 1 op 5 wordt er ten opzichte van vorig jaar minder geïnvesteerd. Per saldo zien we een overschot van 7% zwaarder investerende bedrijven. Vorig jaar viel dit nog terug naar 0%. In de **productiesector en de groothandel ligt de investeringsnood veruit het hoogst**, in ruim 9 op 10 bedrijven. Gekeken naar grootte vinden we de hoogste investeringsbereidheid bij de middelgrote en grote bedrijven vanaf 50 werknemers. Maar komend jaar zal ook **1 op 7**

bedrijven zeker géén investeringen doen. In de detailhandel en bij de kleine bedrijven met minder dan 10 werknemers zal of kan zelfs 1 op 4 níét investeren.

De waaier aan investeringsdomeinen is breed: 8 op de 10 bedrijven investeren in **opleidingen**, 7 op de 10 in **marketing**. Twee derde zet in op **software** en digitale toepassingen. Daarnaast investeren 6 op de 10 bedrijven in **strategie, innovatie, hardware en machines**. De helft investeert in rollend materieel. Een **kwart van de Limburgse bedrijven verbouwt of breidt de huidige locatie uit**. Telkens 1 op 10 kijkt uit naar een nieuwe of bijkomende locatie.

De **belangrijkste drijfveren** achter het verhoogde investeringsritme zijn **de duidelijke nood aan verhoogde productiviteit en efficiëntie**, naast de **ambitie om te groeien**. Opvallend is daarbij de snel toenemende rol van **artificiële intelligentie**. Vandaag gelooft 8 op de 10 Limburgse bedrijven dat AI kan bijdragen aan de optimalisatie van hun producten, diensten of processen, tegenover 6 op 10 twee jaar geleden. Voor iets meer dan **4 op de 10 ondernemingen is AI** inmiddels zelfs een **speerpunt** binnen hun investeringsstrategie, zeker binnen de dienstensector en groothandel.

Bij **1 op de 5** investerende bedrijven leiden de investeringen ook tot **bijkomende jobcreatie**.

Toch blijven er **belangrijke drempels** bestaan die investeringen door bedrijven in de weg staan. De **hoge loonkost** in België wordt door 6 op de 10 Limburgse ondernemingen beschouwd als **voornaamste concurrentienadeel en investeringsremmer**, samen met de **onzekere economische toestand en de krapte op de arbeidsmarkt**. Ook **administratieve overlast, internationale spanningen en vakbondsacties ontnemen de Limburgse bedrijven meer en meer de zin om te investeren**. Die drempels **stijgen sterk door in vergelijking met vorig jaar**. In de productiesector en groothandel overweegt 1 op de 5 bedrijven zelfs een (gedeeltelijke) delokalisatie van activiteiten of geplande investeringen naar het buitenland.

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: *“Limburgse ondernemers tonen zich opnieuw bijzonder veerkrachtig en toekomstgericht. Meer dan acht op de tien bedrijven plannen concrete investeringen in de komende twaalf maanden. Dat getuigt van ambitie, ondanks een economisch klimaat dat wordt getekend door onzekerheid, internationale spanningen en sociale onrust - bovenop administratieve lasten en torenhoge loonkosten. In plaats van stil te vallen, blijven onze ondernemers investeren in hun bedrijf en hun mensen. Dat is niet alleen cruciaal voor hun eigen groei, maar ook voor de economische vitaliteit van onze regio.*

Tegelijkertijd mogen we de structurele hinderpalen niet negeren. De loonkost in België blijft voor zes op de tien bedrijven de grootste rem op investeringen en concurrentiekracht. In combinatie met een starre regelgeving, lange vergunningsprocedures en de krapte op de arbeidsmarkt wordt ondernemen en investeren onnodig bemoeilijkt. Als beleidsmakers de economische motor écht willen versterken, moeten ze dringend werk maken van een fundamentele hervorming van het loonvormingssysteem en van een lastenverlaging op arbeid. De ondernemers geven zoals steeds het goede voorbeeld door toekomstgericht te investeren - nu is het aan het beleid om te volgen.”

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: *“Onzekerheid is de grootste vijand van investeringen. Ze doet consumenten hun aankopen uitstellen en houdt bedrijven tegen om voluit de investeringskaart te trekken. De wereld verandert razendsnel, maar in 2025 lijken we in een rollercoaster van geopolitieke verschuivingen terechtgekomen. Internationale handelsconflicten*

duiken steeds sneller op en creëren nieuwe onzekerheden — ook voor bedrijven die er niet rechtstreeks bij betrokken zijn.

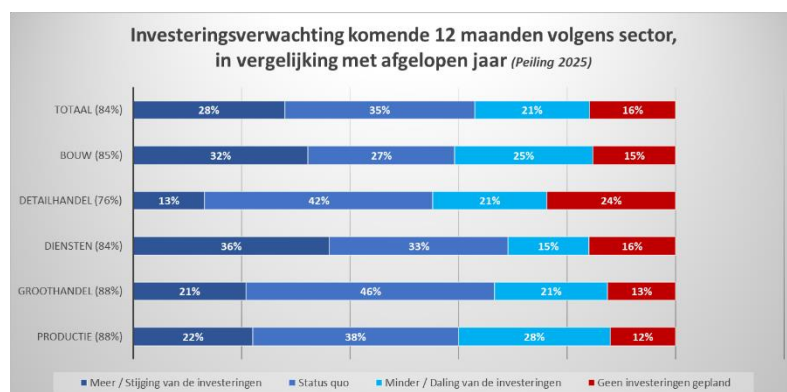
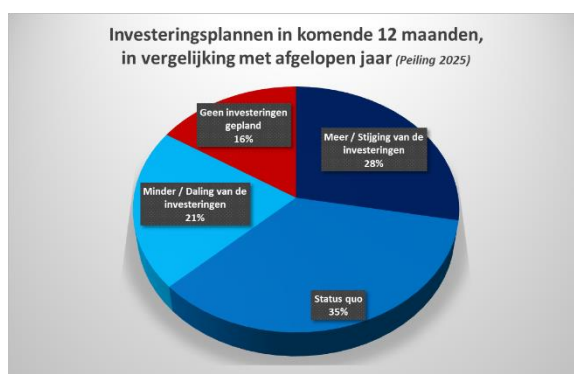
Toch blijven onze ondernemingen investeren, ondanks alles. Dat stemt hoopvol. Zeker als we erin slagen de huidige uitdagingen om te buigen tot kansen — via focus op onderhandelingen, een nog bredere internationale handelskijker en een diepere Europese marktintegratie met minder versnippering en eenvoudigere regels.

De echte belofte ligt echter in wat we zelf in handen hebben: het wegnemen van de hardnekkige remmen op onze natuurlijke investeringsdrang. Die blijven vandaag te vaak onaangeroerd. Beleidsinitiatieven die kunnen zorgen voor een soepelere arbeidsmarkt en eenvoudigere vergunningstrajecten zitten wel in de pijp, maar moeten dringend in uitvoering worden gebracht. Andere fundamentele knelpunten, zoals de hervorming van onze automatische loonindexering en onze structureel hoge energieprijzen, blijven voorlopig taboe of dode letter. Dat is onhoudbaar. Als we als land echt werk willen maken van investeringszekerheid, is snelle actie broodnodig.”

1. Concrete investeringsplannen bij meer dan 8 op 10 Limburgse ondernemingen

Meer dan acht op tien ondernemingen in Limburg (84%) hebben concrete investeringsplannen in de komende 12 maanden. Dit zit op een gelijk hoog niveau als een jaar geleden (83%).

Binnen de groep investerende bedrijven is **het aandeel bedrijven dat aangeeft meer te gaan investeren dan vorig jaar (28%) wel duidelijk groter dan de groep die in het komend jaar minder zal investeren in vergelijking met vorig jaar (21%), wat resulteert in een positief investeringssaldo van +7%.** Vorig jaar hielden de meer en minder investerende bedrijven (met beiden 26%) elkaar via een nulsaldo nog in evenwicht. Twee jaar geleden lag de investeringappetijt met een saldo van +10% wel nog hoger dan vandaag.

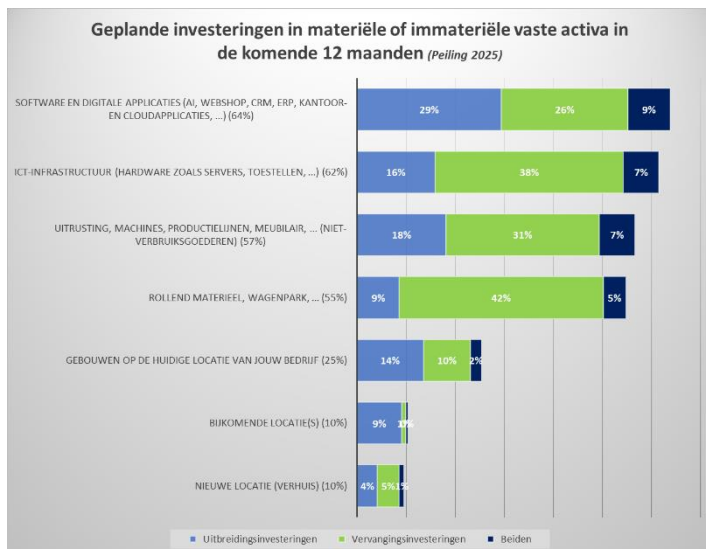

In de productiesector en groothandel ligt de investeringsnood het hoogst, met telkens bijna 9 op 10 bedrijven die zullen investeren. In de detailhandel is de investeringsbereidheid het laagst, met toch nog 3 op 4 handelaars met investeringsplannen.

De investeringsplannen nemen traditioneel toe met de grootte van het bedrijf: van 3 op 4 investerende bedrijven met minder dan 5 werknemers, tot 100% bij de bedrijven met meer dan 250 werknemers.

1 op de 7 bedrijven (16%) stelt zeker niét te investeren in het komende jaar. In de detailhandel en bij de kleine bedrijven (minder dan 10 werknemers) zullen 1 op de 4 niet investeren.

2. Digitale applicaties, software en hardware bovenaan op de menukaart

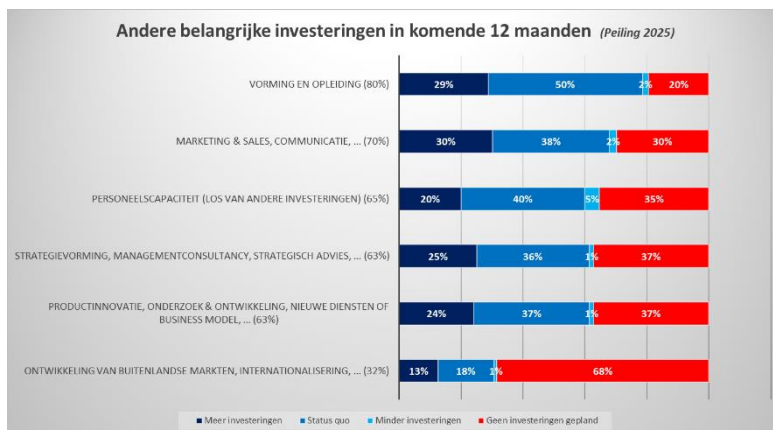

Investerings in (im)materiële vaste activa gebeuren vooral in **software en digitale applicaties** (bij 2 op 3 bedrijven, vooral uitbreidingsinvesteringen), **ICT-infrastructuur** (meer dan 6 op 10, vooral vervangingsinvesteringen), **machines** (6 op 10, vervangingen) en **het wagenpark** (1 op 2, vervangingen).

Qua baksteen in de maag zijn er nog investeringen in **gebouwen op de huidige locatie** (bij 1 op 4), in **bijkomende locaties** (bij 1 op 10) en/of in een **nieuwe locatie/verhuis** (1 op 10).

1 op de 4 bedrijven kijkt actief uit naar **overname-opportunities**. In de groothandel zijn dit 3 op 10, in de bouwsector 1 op 10. Bij **middelgrote bedrijven** tussen 50 en 100 werknemers kijken zelfs **de helft** uit naar mogelijke overnames.

3. Ook opleiding, marketing, strategie en innovatie op de investeringslijst

Naast de opgesomde activa investeert het Limburgs bedrijfsleven ook in heel wat andere uiteenlopende domeinen: in **vorming en opleiding** (8 op 10), **marketing en communicatie** (7 op 10), **personeelscapaciteit** (2 op 3) en **strategievorming en innovatie en nieuwe business modellen** (beiden 6 op 10).

Internationalisering sluit het rijtje af voor gemiddeld **3 op 10** investerende Limburgse bedrijven. Bij de bedrijven die vandaag al internationaal actief zijn, investeren 6 op de 10 in meer internationalisering.

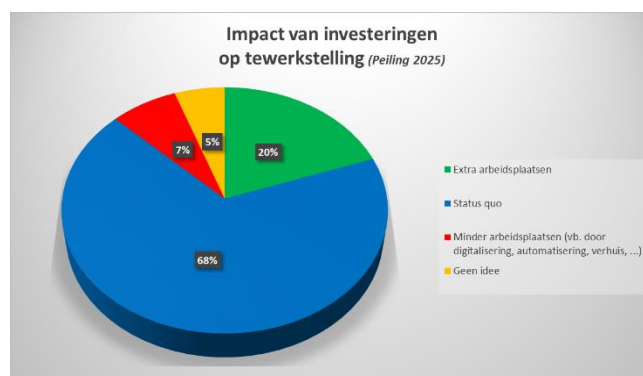
4. Investerings als motor voor bijkomende jobs in 1 op 5 bedrijven

In **1 op de 5** bedrijven die investeren wordt hierdoor **bijkomende tewerkstelling gecreëerd**. Dit cijfer ligt in dezelfde lijn als de voorbije 2 jaren, maar wel **lager dan vroegere peilingen**, toen telkens 3 op 10 bedrijven aangaven te investeren én aan te werven.

Bij 2 op 3 blijft het personeelsbestand status quo na – of net dankzij – de investeringen.

Van de aanwervende bedrijven waagt ongeveer 1 op 5 zich niet aan een raming voor het aantal extra jobs. Bij de bedrijven die er wel een cijfer op kunnen of willen plakken, gaat het in **7 op de 10 gevallen (68%)** om

minder dan 5 bijkomende jobs. In nog eens 1 op de 6 bedrijven (17%) is er een geschatte aangroei van 6 tot 20 werknemers.

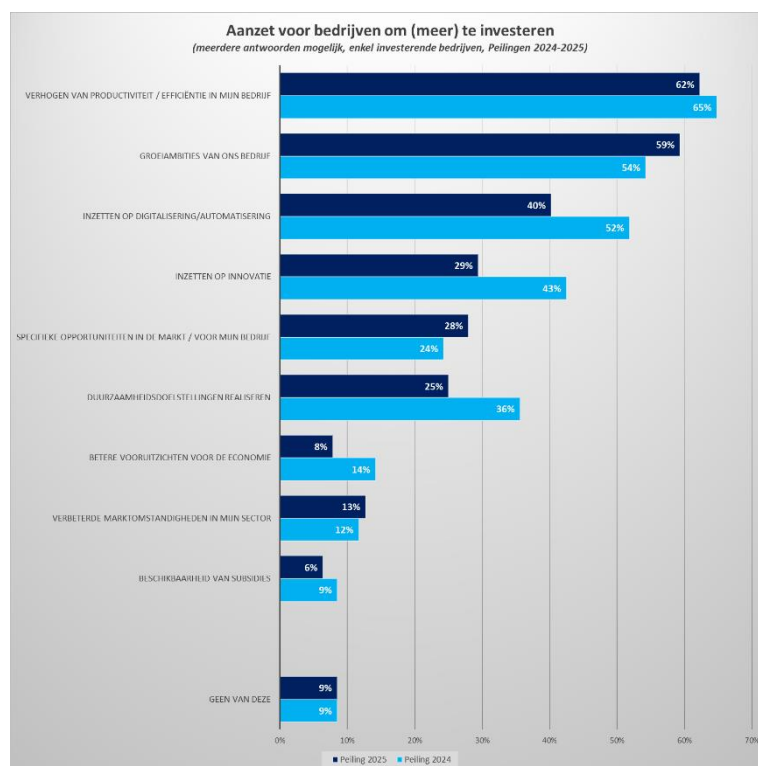

5. Productiviteit en groeiambities impulsen om te investeren in 2025. Digitalisering, innovatie en duurzaamheid ook belangrijk, maar dalen ten opzichte van vorig jaar. 8 op 10 bedrijven geloven in opportuniteiten van artificiële intelligentie.

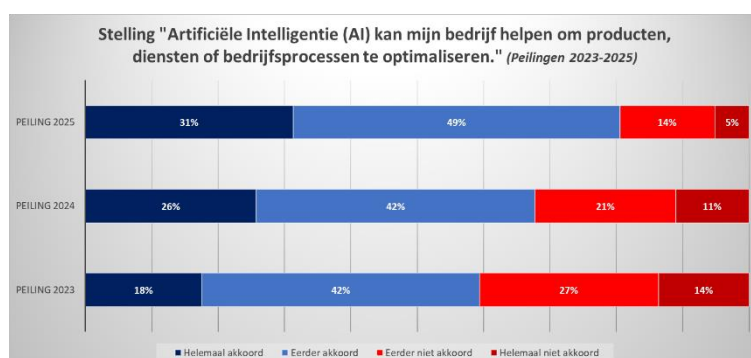
Het **verhogen van productiviteit en/of efficiëntie** wordt als **meest doorslaggevende reden** genoemd om te investeren, voor meer dan 6 op 10 Limburgse investerende bedrijven (status quo t.o.v. vorig jaar).

Komen daarna aan bod:

- **Groeiambitie:** voor 6 op 10 (lichte groei).
- **Inzetten op digitalisering & automatisering:** voor 4 op 10 (daling, komend van 52%).
- **Inzetten op innovatie:** voor 3 op 10 (daling, komend van 4 op 10).
- **Specifieke opportuniteiten in de markt of voor het bedrijf:** voor bijna 3 op 10 (lichte groei).
- **Duurzaamheidsdoelstellingen realiseren:** voor 1 op 4 (daling, vorig jaar 1 op 3).

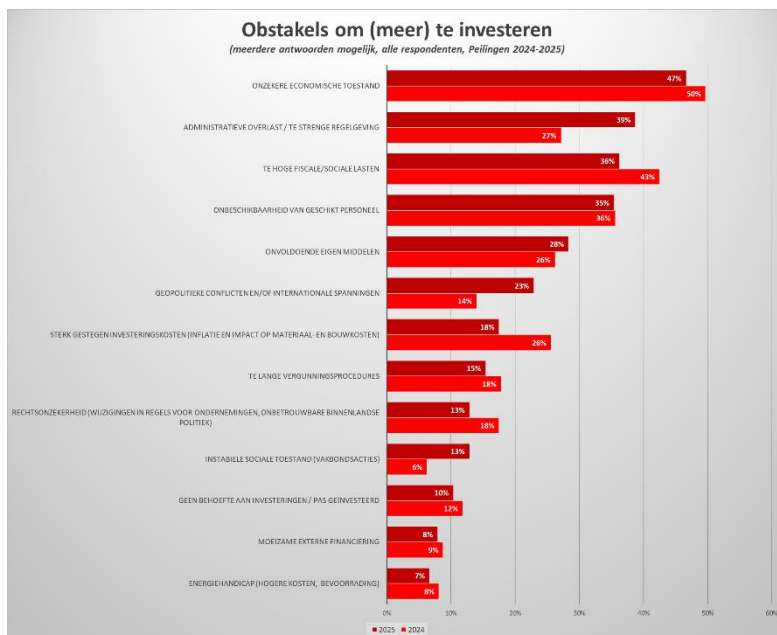

8 op 10 Limburgse bedrijven geloven alvast dat **artificiële intelligentie (AI)** hun bedrijf kan helpen om producten, diensten of bedrijfsprocessen te optimaliseren. Twee jaar geleden was dit nog **60%**. Bij de diensten (89%) en groothandel (87%) ligt dit geloof nog een stuk hoger, in de detailhandel (68%) en bouw (71%) wat lager.

Van AI effectief een belangrijk speerpunt maken in de investeringen volgt iets minder snel: van 38% twee jaar geleden naar 44% nu. Opnieuw gaat in de groothandel en dienstensector al de meeste aandacht naar artificiële intelligentie (bij meer dan 1 op 2 bedrijven) en is dit in de bouwsector en de detailhandel het minst het geval (bij ca 1 op 3).

6. Onzekere economische toestand, administratieve overlast, te hoge lasten en personeelstekort belangrijkste obstakels om (meer) te investeren. Administratieve lasten, internationale spanningen en vakbondsacties zijn sterkste stijgers.

Aan alle respondenten - zowel de investerende als de niet-investerende bedrijven - werd gevraagd wat hen ervan weerhoudt om (meer) te investeren.

De onzekere economische toestand wordt net zoals vorig jaar door 1 op 2 bedrijven benoemd als voornaamste obstakel. Bij de bedrijven die minder of niet investeren weegt dit zelfs door voor 6 op 10.

Als sterke stijger op de tweede plaats: administratieve overlast, voor 4 op 10 bedrijven (vorig jaar maar vermeld door 1 op 4).

De te hoge fiscale en sociale lasten

sluiten de obstakel-top 3 af: gemiddeld voor 1 op 3 respondenten en iets lager dan de 4 op 10 vorig jaar toen de doorgerekende zware inflatie van 2022-2023 een duidelijk effect had.

Net buiten de top 3, maar nog altijd een obstakel voor 1 op 3 van de Limburgse bedrijven: het (niet) vinden van geschikt personeel. Voor de bedrijven die het komende jaar meer gaan investeren is dit zelfs het voornaamste obstakel, vermeld door 54%.

Volgen daarna nog:

- **Onvoldoende eigen middelen/kapitaal:** voor 1 op 4
- **Geopolitieke conflicten en/of internationale spanningen:** sterke stijger van 14% naar 23%.
- **Sterk gestegen investeringskosten door inflatie en de toegenomen bouw- en materiaalkosten:** daler, van 26% vorig jaar (toen een nieuwe antwoordoptie) naar 18%.
- **Te lange vergunningsprocedures:** ongeveer status quo op 15%, al zijn de bedrijven die meer investeren met 25% duidelijk ervaringsdeskundig.
- **Rechtsonzekerheid** (wijzigende regels, onbetrouwbare binnenlandse politiek): 13%.
- **Instabiele sociale toestand en vakbondsacties:** meer dan een verdubbeling van 6% naar 13%.

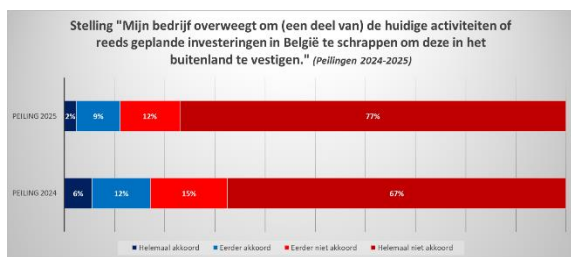
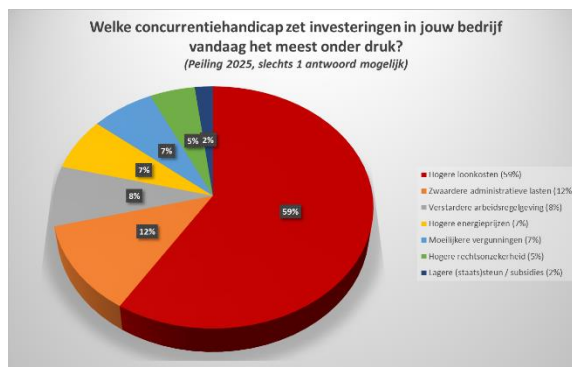
7. Zware loonkost voornaamste concurrentiehandicap voor 6 op 10 ondernemingen. 1 op 10 Limburgse bedrijven overweegt delokalisatie.

Ook al is de lijst van obstakels al lang genoeg, toch werd bij de respondenten ook gepeild **welke concurrentiehandicap de investeringen in hun bedrijf vandaag het meest onder druk zet**. Hierbij mocht slechts 1 antwoord aangeduid worden.

Maar liefst **6 op 10 ondernemers** wijzen resoluut naar de **hogere loonkosten**. In de productiesector en de groothandel is dit zelfs **7 op 10**.

Voor nog een **1 op 10** is **dé grootste concurrentiehandicap** daarentegen de **zwaardere administratieve lasten** in ons land (in bouwsector en de detailhandel zelfs voor **1 op 5**, in de groothandel bij **1 op 7**).

Daarna volgen: de **versterkte arbeidsregelgeving** (8% gemiddeld), **moeilijkere vergunningen** (7%), **hogere energieprijzen** (7%) en een **hogere rechtsonzekerheid** (5%).

In het licht van de bovenstaande concurrentiehandicaps, overweegt **1 op 10 Limburgse ondernemingen (11%)** een delokalisatie van minstens een gedeelte van de huidige activiteiten of reeds geplande investeringen naar het buitenland. **In vergelijking met de vorige peiling (18%)** ligt dit wel een stuk lager.

Het gevaar op een delokalisatie is het grootst bij de **groothandel** (22%) en **productiebedrijven** (18%) en neemt toe met de grootte van het bedrijf.